

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Išlaidos

Išlaidos

Portugalija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie bylinėjimosi išlaidas Portugalijoje.

Teisinių užmokesčio reglamentavimo sistema

1. Patikėtiniai

Portugalijoje patikėtinių (*solicitadores*), veikiančių kaip vykdomieji įgaliotiniai (*agentes de execução*), užmokestis reglamentuojamas 2009 m. kovo 30 d. Ministro įsakymu (*Portaria*) Nr. 331-B/2009 (11–25 straipsniai).

2. Teisės patarėjai

Portugalijoje teisės patarėjų (*consultores jurídicos*) užmokestis nereglamentuojamas.

3. Advokatai

Portugalijoje advokatų (*advogados*) užmokestis nereglamentuojamas.

4. Teismo tarnautojai

Užmokestis už teismo tarnautojų (*oficiais de justiça*) paslaugas atliekant vykdymo užtikrinimo procedūras nustatytas Procesinių išlaidų reglamento, patvirtinto 2008 m. vasario 26 d. įstatyminiu dekretu (*Decreto-Lei*) Nr. 34/2008, 9 straipsnyje ir II lentelėje bei 2009 m. kovo 30 d. Ministro įsakyme Nr. 331B/2009 (11 ir 25 straipsniai).

5. Teisinę pagalbą teikiantys advokatai

Advokatų užmokestis už teisinės pagalbos paslaugas reglamentuojamas 2004 m. lapkričio 10 d. Ministro įsakymu Nr. 1386/2004 ir 2008 m. sausio 3 d. Ministro įsakymu Nr. 10/2008, su pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 29 d. Ministro įsakymu Nr. 210/2008.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Civilinio proceso šalių nustatytosios bylinėjimosi išlaidos reglamentuojamos Bylinėjimosi išlaidų reglamento, patvirtinto 2008 m. vasario 26 d. įstatyminiu dekretu Nr. 34/2008, 5–7 straipsniuose bei prie jo pridedamose I ir II lentelėse.

Kuriuo civilinio proceso etapu šalys turi padengti nustatytąsias išlaidas

Paprastai žyminiai mokesčiai mokami proceso pradžioje ir nustačius teismo posėdžio datą. Ekspertų ir teismo tarnautojų mokesčiai paprastai sumokami prieš jiems suteikiant paslaugas procese.

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose, kurias turi padengti šalys

Baudžiamojo proceso šalių nustatytosios bylinėjimosi išlaidos reglamentuojamos Bylinėjimosi išlaidų reglamento, patvirtinto 2008 m. vasario 26 d. įstatyminiu dekretu Nr. 34/2008, 8 straipsnyje bei prie jo pridedamoje III lentelėje.

Kuriuo baudžiamojo proceso etapu šalys turi padengti nustatytąsias išlaidas

Baudžiamojo proceso etapas, kuriuo šalys turi padengti nustatytąsias išlaidas, priklauso nuo asmens padėties procese numatyto jo vaidmens. Yra tik du atvejai, kai žyminis mokestis mokamas iš karto atliekant atitinkamą veiksmą: pareiškiant prašymą dalyvauti byloje kaip kaltinimo palaikytojas (*assistente*) ir pradėdant baudžiamąjį tyrimą kaltinimo palaikytojo vardu. Visais kitais atvejais, susijusiais su atsakovu ir kaltinimo palaikytoju, žyminiai mokesčiai pagal teisėjų sprendimą mokami pasibaigus atitinkamam baudžiamojo proceso etapui (tyrimui, sprendimo priėmimui ar apeliacinio skundo nagrinėjimui).

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Proceso Konstituciniame Teisme šalių nustatytosios išlaidos reglamentuojamos 1998 m. spalio 7 d. įstatyminiu dekretu Nr. 303/98, su pakeitimais, padarytais 2008 m. birželio 2 d. įstatyminiu dekretu Nr. 91/2008, 6–9 straipsniais.

Konstitucinio proceso etapas

Nustatytosios išlaidos mokamos procesui pasibaigus.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Teisiniai atstovai etikos ir teisės požiūriu privalo pateikti išsamią informaciją apie šalių teises ir pareigas, nes jie gali gerai įvertinti bylos laimėjimo galimybes ir bylinėjimosi išlaidas.

Bylinėjimosi išlaidų rūšys

Kur rasti informacijos apie bylinėjimosi išlaidų rūšis Portugalijoje?

Daugiau informacijos apie Portugalijos bylinėjimosi išlaidų sistemą galima rasti svetainėje <https://igfij.mj.pt/custas/Paginas/default.aspx>.

Kokiomis kalbomis galima gauti informaciją apie bylinėjimosi išlaidų rūšis Portugalijoje?

Informacija apie bylinėjimosi išlaidų rūšis Portugalijoje pateikiama tik portugalų kalba.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Informacijos apie tarpininkavimą, visų pirma tarpininkavimo priemonės civilinėse, šeimos, darbo ir baudžiamosiose bylose, galima rasti svetainėje <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica/mediacao-anexos/formularios-para-pedidos/>.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę galima rasti Portugalijos teisinės statistikos svetainėje <http://www.dgpj.mj.pt/sections/estatisticas-da-justica>.

Kur rasti informacijos apie vidutinės konkrečios rūšies proceso išlaidas?

Tokios informacijos nepateikiama, tačiau tai galima įvertinti remiantis įvairiomis mokesčių schemomis ir lentelėmis.

Kur rasti informacijos apie pridėtinės vertės mokestį?

Teismo proceso išlaidos PVM neapmokestinamos. PVM taikomas specialistų užmokesčiui, tačiau į įstatymuose nurodytas išlaidas PVM neįtrauktas.

Kokie tarifai taikomi?

Informacijos apie PVM tarifus nepateikiama.

Teisinė pagalba

Civiliniame procese taikoma pajamų riba

Pajamų ribos apskaičiavimo formulė, taikoma skiriant teisinę pagalbą civilinėse bylose, nustatyta 2004 m. liepos 29 d. įstatymo Nr. 34/2004 (su pakeitimais, padarytais 2007 m. rugpjūčio 28 d. įstatymu Nr. 47/2007) priede.

Baudžiamajame procese taikoma pajamų riba

Pajamų ribos apskaičiavimo formulė, taikoma skiriant teisinę pagalbą civilinėse bylose, nustatyta 2004 m. liepos 29 d. įstatymo Nr. 34/2004 (su pakeitimais, padarytais 2007 m. rugpjūčio 28 d. įstatymu Nr. 47/2007) priede.

Baudžiamajame procese nukentėjusiesiems taikoma pajamų riba

Nukentėjusiesiems baudžiamajame procese pajamų riba netaikoma.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Taikomos papildomos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos. Nukentėjusieji nemoka žyminių mokesčių, jei jiems atstovauja Paramos nukentėjusiesiems asociacija (*Associação de Apoio à Vítima*).

Kitos teisinės pagalbos teikimo atsakovams sąlygos

Taikomos papildomos teisinės pagalbos teikimo atsakovams sąlygos. Jos susijusios su atsakovo ekonomine padėtimi ir nustatomos vadovaujantis 2004 m. liepos 29 d. įstatymo 34/2004 su pakeitimais, padarytais 2007 m. rugpjūčio 28 d. įstatymu 47/2007, 39 straipsnyje numatyta schema.

Nemokamas teismo procesas

Vienai iš šalių ar abiemis šalims teismo procesas gali būti nemokamas taikant atleidimą nuo žyminių mokesčių arba suteikiant teisinę pagalbą.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Paprastai bylą laimėjusi šalis turi teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą – jas pralaimėjusi šalis padengia tiek, kiek nurodo teisėjas galutiniu sprendimu.

Laimėjusi šalis išlaidų atlyginimo negauna tuomet, kai pralaimėjusiai šaliai suteikta teisinė pagalba, dėl kurios ji yra atleista nuo procesinių mokesčių.

Ekspertų užmokestis

Paprastai ekspertams sumoka šalys. Tačiau jeigu šaliai buvo suteikta teisinė pagalba, ekspertų išlaidas padengia Teisingumo sistemos finansinio valdymo ir infrastruktūros institutas (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça*).

Vertėjų žodžiu ir raštu užmokestis

Paprastai vertėjų žodžiu ir raštu užmokestį sumoka jų paslaugomis pasinaudojusi šalis. Tačiau jeigu šaliai buvo suteikta teisinė pagalba, ekspertų išlaidas padengia Teisingumo sistemos finansinio valdymo ir infrastruktūros institutas (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça*).

Svarbūs dokumentai

[Bylinėjimosi išlaidų skaidrumo tyrimo Portugalijos ataskaita](#) (781 Kb)

Paskutinis naujinimas: 21/06/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.